

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม(วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

งานทางโลก เห็นไหม เราเกิดมาทุกคนปรารถนาความสุข ทุกคนปรารถนาความสุข แต่
สุขของใครล่ะ สุขของเด็กก็ได้ โทษนะ สุขของสัตว์เครื่องจาน สุขของมนุษย์ สุขของเทวดา สุข
ของใคร? สุขของเทวดาๆ มีจริงหรือ? เทวดามีจริงไม่มี ถ้ามว่าชีวิตเรามีหรือเปล่า ถ้าชีวิตเรามี
นะ จิตนี้มันไม่เคยตาย ทำคุณงามความดีมันไปเกิดสถานะ มันต้องเป็นไปข้างหน้า ฟุ้งนี้ยังมีอยู่
นะ โลกนี้เป็นอจินไตย มันจะหมุนไปอย่างนี้

โลกนี้เป็นอจินไตย เราจะต้องเกิดตายเกิดตาย ถ้ายังมีเหตุมีปัจจัยอยู่ เพราะอะไร เพราะดู
ติ ถ้าฝนตกแล้วนะ ถ้าตกแล้วจบมันก็ต้องจบสิ ฝนตกแล้ว พายุเกิดแล้ว ทำไมมันเกิดแล้วเกิดเล่า
ล่ะ มันมีเหตุมีปัจจัยของมัน พายุมันจะเกิดของมันไปเรื่อยๆ เพราะมันมีความร้อน มีอากาศ มี
การถ่ายเท มันจะหมุนไป

จิตก็เหมือนกัน มีเหตุมีผลอยู่มันต้องหมุนไป เห็นไหม โลกเขาอาบเหงื่อต่างน้ำกัน เขา
ทำงานกัน เห็นไหม อาบเหงื่อต่างน้ำนะ ปากกัดตีนถีบมาเพื่อหาการดำรงชีวิต เห็นไหม แล้ว
เวลาบวชมาแล้ว เวลาบวชมาเป็นนักปฏิบัติ บวชเสร็จแล้วนี่จะมีความสุขไปเลยจริงหรือ? บวช
มาแล้วมันก็เหมือนมนุษย์คนหนึ่ง เห็นไหม ไปได้เทศน์หนึ่ง เทศจากพระมา เทศจากพระมาก็
ต้องไปทำงานของพระ ทำงานของพระ งานของพระคืออะไร?

เห็นไหม นกมีรวงรัง เราสร้างวัดสร้างอารามกันนี้ที่อยู่อาศัยของพระ แต่งานของพระ
ในทางจกกรมต่างหากล่ะ ในงานของพระนั่งสมาธิภาวนา นี่งานของพระ โลกงานของเขาอาบ
เหงื่อต่างน้ำเพื่อเลี้ยงชีวิตของเขา งานของพระต้องพยายามชำระกิเลส ชำระสิ่งที่เป็นเหตุเป็น

ผล เป็นเหตุที่จะให้เกิด เห็นใหม่ ให้เกิดพายุ ให้เกิดสิ่งต่างๆ เกิดพายุนะ เวลาเกิดลมกระทบขึ้นมานะ เวลาความโกรธขึ้นมา เวลาความหลงขึ้นมา มันไปสุดๆ ของมันเลย แล้วยับยั้งมันไม่ได้ไง เวลาประพาศปฏิบัติ เห็นใหม่

เวลาประพาศปฏิบัติกัน เราว่าประพาศปฏิบัติเพื่อจะเข้าไปหาความสุขคือวิมุตติสุข วิมุตติสุขทุกคนจะถามนะ สุขนี้มันไม่ใช่สุขเวทนา สุขเวทนา เห็นใหม่ เราได้คัมภีร์มรณนี้ มันมีความสุขมาก นี่เป็นอามิส แล้วมันไม่มีการกระทบมันมีความสุขได้ยังไงล่ะ? มโนมิงปี นิพพิณฑติ เห็นใหม่ ในอาทิตย์ตตฯ มโนมิงปี นิพพิณฑติ มโนคือตัวความรู้สึก นิพพิณฑติคือหน้าเบื่อน่าย มโนสัมผัส สิ่งที่นำสัมผัสก็นำเบื่อน่าย ผลจากความสัมผัสก็นำเบื่อน่าย แต่เวลามันเป็นอามิสมันมีความสุข เบื่อน่ายอะไร มันมีรสชาติ มันมีความสุขของมัน มีความพอใจของมัน สิ่งที่นำเบื่อน่ายเราต้องรู้จักว่ามันนำเบื่อน่ายยังไง

เบื่อน่ายสิ ดูอย่างร่างกายเรานี้ ทำไมเราต้องชำระล้างมัน เราต้องทำความสะอาดตลอดเวลา เห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะมันจับหนือจับโคลนออกมาตลอดเวลา นี่มโนมิงปี นิพพิณฑติ ก็เหมือนกัน ตัวนะมันมีตัวใจอยู่ มันมีตัวอุปาทานอยู่ในตัวของมันเอง มันยึดมันอยู่ในตัวของมันเอง เห็นใหม่ บอกว่า ว่างๆ แล้วว่างๆ ใครบอกว่าว่างล่ะ? ว่างนี้ ตัวว่างๆ นี่ ว่างบีบเดียวมันก็เกิดความคิดอีก มันจะว่างได้อย่างไร เราพูดว่าว่าง เราไปกดว่าว่าง มันจะเป็นความว่างได้ที่ไหน มันเป็นความว่างไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันไม่ใช่จะความจริง

ในเมื่อวันมีเหตุอยู่มันจะว่างได้อย่างไร มันมีวิชาอยู่ มันมีความไม่รู้อยู่ มันจะว่างได้ยังไง เห็นใหม่ ว่างๆ อย่างนี้ การปฏิบัติกันก็ว่าว่างๆ กันไปเรื่อยๆ นีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าว่างก็ว่างกันไป ว่างอย่างนี้มันว่างแบบชื้อบื้อ ว่างแบบอยู่ในโรงพยาบาลนั่นนะ มันก็ว่างกันทั้งนั้น สิ่งความว่างอย่างนั้นใช้ไม่ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกต้องทำก่อนไง เห็นใหม่ คุณสิ ทางโลกเขายังอาบเหงื่อต่างน้ำขึ้นมาเพื่อหาผลประโยชน์ของเขา เราประพาศปฏิบัติ บวชเข้ามาแล้วนี่ปฏิบัติแล้วมาถึงแล้วก็ปล่อยให้มันว่าง ให้เป็นสิ่งที่ไม่มีคุณค่าอะไรเลยหรือ มันต้องปฏิบัติให้เข้าไปรู้สัจจะ

ความจริง เห็นใหม่ อาบเหงื่อต่างน้ำเขาทำงานของเขา เขายังบริหารจัดการของเขา แล้วเวลาเรา
ประพฤติปฏิบัติเพื่อจะสุขเวทนา ทุกขเวทนา เห็นใหม่

ทุกขเวทนา แม้แต่เวลาหิวกระหายน้ำมันก็ทุกข์แล้ว แล้วเวลาจิตมันขัดเคืองใจมันไม่ทุกข์
หรือ แต่เราไปบอกมันไม่ทุกข์ ไม่ทุกข์เพราะอะไร เพราะกิเลสมันแอบอ้าง กิเลสมันบังเงาไป
บังในใจของเราเนี่ย เราพอใจ เราได้สถานะใหม่ขึ้นมา มันก็มีความสุขของมัน ความสุข ความสุข
อะไร ความสุขเพราะว่าเราไม่ต้องปากกัดตีนถีบหาอาหารมาใส่ปาก แต่หัวใจมันคั่นร่น ยิ่งกินอิม
นอนอุ่น กิเลสมันยิ่งตัวใหญ่ นะ มันจะตัวใหญ่ มันจะชี้หัวเรานะ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ งานของ
โลกคือสังขารความจริง ความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบเข้ามา เห็นใหม่ เวลาประพฤติปฏิบัติ
นั่น ถ้าปฏิบัติโลกๆ ปฏิบัติแบบว่าเอากิเลสมาตัดสิ้นธรรม เห็นใหม่

เวลาที่ เวลาบวชแล้วไม่กล้านั่งสมาธินะ ถ้านั่งสมาธิไปแล้วเดี๋ยวจิตสงบแล้วจะเห็นผี
กลัวผีนะ ไม่อยากเห็นอสุภะ

...เห็นอสุภะนี้ อสุภะนี้มันไม่ใช่ผี เวลาเราตายไปนี่ เพราะเราใช้กิเลสมาตัดสิ้น เห็นใหม่
เวลาเราตายไป จิตเราออกจากร่างนี้ไปนี่ ร่างกายเป็นอสุภะนี้มันกองอยู่ไว้ เห็นใหม่ เราเองนี่
ร่างกายนี้เป็นของเรา เราเป็นเจ้าของร่างกาย เราเป็นเจ้าของตัวเราเองนี่ เราไม่ได้ประโยชน์จาก
ร่างกายของเราเองเลย พอเราตายไปแล้วนิมนต์พระมาบังสุกุล นี่อะนิจจา ะตะ สังขารา เห็น
ใหม่

อะนิจจา ะตะ สังขารานี้ พระมาพิจารณาซากศพ พิจารณาอสุภะ ถ้าพิจารณาอสุภะได้นี้
พระนี้ สมัยพุทธกาลเหตุที่จะเกิดขึ้นมาได้นี้ เพราะพระไปบิณฑบาตไปเจอผู้หญิงสวยมาก แล้วมัน
คิดใจ คิดใจมากเลยจนกินอาหารไม่ได้ เห็นใหม่ กินอาหารไม่ได้ เก็บไว้จนบาตรนี้สนิมขึ้นเลย
พอดีผู้หญิงคนนั้นตาย พอผู้หญิงคนนั้นตาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ บอกว่าอย่าเพิ่งให้
เผานะ ให้เก็บไว้ก่อน ไปถึงป่าช้าก็ทิ้งไว้ ๗ วัน ๘ วัน แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จะไปดู แล้วก็นิมนต์พระองค์นี้ไปดู พิจารณาซากศพขึ้นมาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เหตุนี้

พระไตรปิฎกเพราะพระนี่ไปพิจารณาอสุภะ พิจารณาซากศพแล้วกลายเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ก็เลยเป็นประเพณีชาวพุทธเราไปชักผ้าๆ ใจ

ชักผ้ากันอยู่นี่มันมีเหตุมีผล นี่ไปชักผ้ากันอยู่นี่ ร่างกายของเราแท้ๆ เลย สมบัติของเราแท้ๆ เลย เราไม่ได้ประโยชน์ เห็นไหม เราตายไปแล้ว ซากศพเรานี้ให้พระมาพิจารณา ให้พระได้อสุภะ ให้ได้ประโยชน์ของพระ ให้พระสลัดใจ แล้วร่างกายของเราแท้ๆ ทำไมเราไม่ได้ประโยชน์ล่ะ ควรจะได้ประโยชน์กับเราสิ ของของเรา เราไม่ได้ใช้ประโยชน์จากมัน เราใช้ประโยชน์ดำรงชีวิตนี้ เห็นไหม

นี่ขับถ่ายเป็นขี้ขำมันนี่ หาอยู่หากินอยู่นี่ นี่เพราะเราไม่มีปัญญาไง แล้วเราจะทำควมสงบมันก็กลัวผี ผีมันคือจิตวิญญาณนะ จิตวิญญาณนี่เรามีความรู้สึกไหม ผีตัวแรกคือตัววิขา ในหัวใจเราน่ากลัวมาก มันวิตกวิจารณ์ขึ้นมา มันคิดผิดคิดถูกในหัวใจนี้ ไอ้ผีตัวนี้ ไอ้ผีในหัวใจเรานี้มันน่ากลัวที่สุดเลย ไม่กลัว ไปกลัวผีข้างนอก ไปกลัวผีข้างนอก ไปกลัวผีที่ไหน ไปกลัวผีหมดเลย ไอ้ผีตัวนี้ไม่เคยกลัวเลย แล้วเวลาทำคุณประโยชน์ขึ้นมาเนะ ทำประโยชน์ขึ้นมาเพื่อจิตให้สงบขึ้นมา เพื่อเห็นอสุภะ ไม่กล้าทำอีก กลัวผี!

ผีคือจิตวิญญาณ เห็นไหม คุณในพระไตรปิฎกนะ เคยสร้างบุญญาธิการมาด้วยกัน ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย แล้วผู้หญิงก็ไปเกิดเป็นเทวดา ผู้ชายมาบวชเป็นพระ เห็นไหม อยู่ในพระไตรปิฎก นี่เข้าป่า เพราะพระในสมัยพุทธกาล พระคือพระแท้ๆ คือพระปฏิบัติ เข้าไปอยู่ในป่าในเขา เห็นไหม แล้วคุ้มครองก็มาเป็นเทวดา มาปกป้องอยู่นะ มาอยู่บนยอดเขานะ คอยดูแลรักษาไม่ให้พวกสัตว์ร้ายเข้ามา เห็นไหม

นี่ความเป็นไปของวิภวัญของจิตวิญญาณมันมี จิตวิญญาณนี้ คุณะ พระนาคิตะเป็นผู้อุปฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนพระอานนท์ สมัยก่อนตั้งพระอานนท์ขึ้นมา ยังไม่มีใครเป็นผู้อุปฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระจะหมุนเวียนกันอุปฐาก พระนาคิตะนี่เป็นผู้อุปฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเดินจงกรมอยู่ เห็นไหม เดินจงกรมอยู่นี่พอดีเขามีงานนักขัตฤกษ์ เขาไปเที่ยวสนุกสนานมาก พระนาคิตะนี่เดินจงกรมอยู่นะ เสียใจ..

“ชาวบ้านชาวช่องเขามีความสุขมาก เขามีความรื่นเริง ใ้อเรามั่นคนจู้ทุกขจี้ยาก มาอยู่ในป่าใน เขาแสนทุกข์แสนยาก ยังต้องมาเดินจงกรมอีก เรานี้เป็นคน ไม่มีคุณค่า”

เทวดามายับยั้งกลางอากาศเลย ยับยั้งอยู่กลางอากาศเลย “ท่านต่างหากเป็นคนมีคุณค่า ใ้อ คนที่เขาไปเที่ยวสวนกุผลิคเพลินอยู่นี้ มันเป็นเหยื่อของวิญญูะ มันเป็นเหยื่อของโลก มันเป็นเหยื่อ ของกิเลส กิเลสจะพาเขาวนเวียนไปในวิญญูะ เกิดตายๆ ไม่มีที่สิ้นสุด ท่านต่างหากที่เดินจงกรม อยู่นี้ ท่านต่างหากเป็นคนที่มีคุณค่า ท่านต่างหากละที่จะออกจากโลก”

พอเทวดามาเตือนบ๊ีบ ความคิดที่คิดน้อยใจ คิดว่าเขามีความสุข เรามีความทุกข์นี้มันพลิก กลับเลย เพราะมันมีคนมาเตือนสติ พอเตือนสติมันก็ย้อนกลับมา เห็นใหม่

นี่ย้อนกลับมาพิจารณาอะไร ก็พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม เห็นใหม่ กาย เวทนา จิต ธรรมของเรา อยู่กับเรานี้ เราไม่ได้ประโยชน์ เห็นใหม่ เพราะคิดแบบโลกใจ คิดแบบโลก คิด แบบผู้ที่เข้ามาประพฤติปฏิบัติ คิดแบบโลกมันก็ได้โลกๆ ใจ ถ้าเห็นอสุภะมันจะเห็นผี ไม่ใช่ เห็นอสุภะเห็นธรรม แล้วไม่ใช่ธรรมธรรมดาด้วย เพราะอะไร เพราะมันวิปัสสนาธรรม สติปัฏ ฐาน ๔ นะมันเห็นธรรม ถ้าเห็นธรรมนี้ใครเป็นคนเห็น? จิตเป็นคนเห็นใจ จิตของเราเป็นคนเห็น จิตของเรามันอยู่ในหัวใจของเราใช่ใหม่ มันสงบขึ้นมาจิตเป็นผู้เห็น

ถ้าจิตมันไม่เคยเห็นนะ จิตเห็นอะไร? จิตมันเห็นอะไร? เห็นอารมณ์นะสิ จิตเห็นอารมณ์ ไม่มีความรู้สีกมันจะเป็นประโยชน์อะไรขึ้นมา จิตมันสร้างภาพ นี้ธรรมขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ตีความกันไป เห็น ใหม่

บอกว่า “เห็นอสุภะขึ้นมา คือจิตสงบขึ้นมาแล้วจะเห็นผี”

ไม่ใช่ผี เพราะคนที่จิตมันสงบ พอจิตเราสงบใช่ใหม่ เหมือนเราเป็นผู้ใหญ่ เรามีเงินมีทอง มาก เราเป็นคนบริหารจัดการมาก เรามีสมบัติมาก เราเป็นจู้ข้าสมบัติเราใหม่ เราเป็นคนบริหาร จัดการใช่ใหม่ จิตมันเห็นอสุภะได้ จิตมันต้องสงบก่อน ถ้าจิตมันไม่สงบไม่เห็นอสุภะหรอก มัน

เป็นสัญญา เราคาดหมายหมดเลย นี่ดูเห็นภาพดี คุณดี ถ้าเห็นอสุภะแบบโลก นี่ดูหมอดี หมอเขา ผ่าตัด เห็นไหม ในห้องผ่าตัด เขาผ่าตัดมนุษย์เป็นร้อยๆ พันๆ เขาแก้กิเลสได้สักตัวหนึ่งไหม เขา ไม่ได้แก้กิเลสได้สักตัวหนึ่งเลย เพราะอะไร เพราะเขาเห็นด้วยตานี้

แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ต้องจิตสงบก่อน จิตไม่สงบเห็นเป็นสัญญา เราไปดูดี เราว่าเราตั้งสติไว้ แล้วเราดูเพศตรงข้ามดี มันมีความรู้สึกใหม่ ทำไมมันมีล่ะ เพราะอะไร เพราะจิตมันไม่สงบ มันเป็นเรื่องโลกๆ โลกมันดูด้วยสัญญา ดูด้วยข้อมูลของตัว ดูด้วยค้นหาความทะยานอยาก มันดูขนาดไหนมันก็ดูยิ่งเกิดกิเลสค้นหา แต่ถ้าจิตสงบขึ้นมา จิตต้องสงบก่อน พอจิตสงบ สติสมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิเป็นโลกีย์ปัญญา

อย่างหมอ อย่างแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เห็นไหม เขามีวิชาการไหม? เขามีความสามารถไหม? มีหมดเลย นั่นล่ะเป็นวิชาชีพ นี่โลกีย์ปัญญา ปัญญาของโลก ปัญญาของใจ ใจที่มีวิชชานี้มันใช้ปัญญาอย่างนี้ประกอบอาชีพ แล้วเราเอาสิ่งนี้มาปฏิบัติธรรม แล้วมันจะมาฆ่ากิเลสได้ยังไง ไม่ได้!! ไม่ได้เลย!! สิ่งนี้เป็นวิชาชีพ สิ่งนี้เป็นวิชาโลกๆ มันไม่ใช่ภาวนามยปัญญา ไม่เกิดจากสมาธิก่อน ต้องทำสมาธิก่อน ใครเห็นสมาธิก่อนคนนั้นคือรู้จักตัวเอง รู้จักจิต จิตตัวเองเป็นสมาธิก่อน ถ้าใครเข้าถึงสมาธิ อ้อ จิตเป็นอย่างนี้

นี่เราสงสัยกันนะ อกายกับจิต อกายกับจิต โอ๊ย จิตเป็นยังไง ถามทุกคน ใครมาถามทุกคนเลย แต่ใครเข้าสู่ความสงบปั๊บ จิตมันสงบเอง ตัวมันเองเป็นเอง ถ้าตัวมันเป็นจิตเสียเองมันจะถามใคร เรา รู้จักตัวเราเองเราจะไปถามใครว่าเราชื่ออะไร ถ้าบอกเราชื่ออะไร คนนั้นบ้า ถ้าเราชื่อนาย ก. นาย ข. เรา รู้จักตัวเราเอง นั่นคือรู้จักสมาธิ

สมาธิมีจิต จิตไปดูจิต จิตดูจิต จิตย้อนไปดูจิต จิตเห็นจิตนั้นเป็นวิปัสสนา ถ้าไม่มีจิตมองไปนี่มองด้วยสัญญาอารมณ์ มองโดยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มองด้วยมุมมองของที่เราศึกษาธรรมมา มองด้วยสัญญา มองด้วยการคาดหมาย ไม่เห็นจิต! ไม่เห็นเลย!

แต่ถ้าใครเห็นจิต ตัวจิตนั้นต้องตัวมันก่อน เห็นไหม จิตต้องสงบก่อน ต้องมีสมาธิก่อน พอมีสมาธินี้ สมาธิย้อนไปคู่ ตัวจิตย้อนไปคู่ ย้อนไปคู่นี้ย้อนไปจัดการ นี่มันถึงจะเป็นวิปัสสนา เห็นไหม

ถึงบอกว่า เราเกิดมานะ เสียใจมาก เสียใจที่เรามีร่างกาย มีจิตใจเป็นของของเราตัวเอง แล้วเราไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรของเราขึ้นมาเลย แล้วพอเราจะไปบริหารจัดการจะใช้ประโยชน์กับมัน ก็ให้คนอื่นเขาหลอกอีก! ให้คนเขาหลอกอีก หลอกกันไป หลอกกันไป เห็นไหม แต่ถ้าเราย้อนกลับมาดูของเรา เราจัดการของเรา ต้องมีใครบอก? ตัวเราต้องมีคนบอกว่าเราชื่อ นาย ก. เหรอ ธรรมชาติของเราต้องให้คนบอกหรือ? สิ่งที่เราเห็นนี้ต้องให้มีคนบอกหรือ?

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราแค่รับรู้เท่านั้นเอง คนที่เป็นจริงก็เป็นจริง ไม่เป็นจริงก็คือไม่เป็นจริง ไม่ต้องให้ใครหลอกนะ นี่ของมีอยู่กับเรา ใจก็ของเรา กายก็ของเรา กิเลสก็หลอกเรา ธรรมชาติหลอกเรา หลอกทุกอย่างเลย เพราะมันมีความหลอกในใจ ถึงต้องทำความสงบของใจก่อน ถ้าไม่ทำความสงบของใจก่อนให้รู้จักตัวตนก่อน ให้มีจิตก่อน ให้มีสมาธิก่อน แล้วน้อมออกไปวิปัสสนา น้อมออกไปทำประโยชน์กับเราขึ้นมา

น่าเสียใจนะ ร่างกายก็ของเรา จิตใจก็ของเรา แล้วไม่ได้ประโยชน์จากมันนะ เกิดมาตายเปล่า เกิดมาตายเปล่า พุทธศาสนา ศาสนาอยู่เนี่ย แล้วตายเปล่า ตายเปล่าไป ตายก็ให้มีติดไม้ติดมือไปนะ

ในศาสนาพุทธของเรามีประโยชน์มาก ถ้าเราทำประโยชน์กับเรา เราทำประโยชน์กับเรานะ คุณ อย่างเช่นเสียสละนี้ ไม่กล้าทำนะ เราเป็นคนเสีย ผู้อื่นเป็นคนได้ แล้วใจมันได้ทำไมมันไม่ไปคิดล่ะ เราเสียวัตถุไป แต่เราได้สมบัติขึ้นมา ด้วยสมบัติจากภายในขึ้นมา แต่กิเลสมันก็ทำไม่ได้ เวลาจะปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม กลัวฝึกกลัวสง กลัว...เริ่มต้นก็กลัวไปก่อนเลย

ไม่ต้องกลัว ปฏิบัติไป ถ้ามันมีปัญหาขึ้นมาเนี่ย ครูบาอาจารย์มีคอยแก้ไขกันไป ค่อยๆ แก้ไขกันไป เพราะอะไร เพราะไม่มีใครจะสะดวกรอกรอก งานของโลกนะ ยังอาบเหงื่อต่างน้ำ

ขนาดนั้น แล้วงานปฏิบัติที่จะชำระกิเลสมันจะให้ปฏิบัติมาซุบมือเปิบจะเอาง่ายๆ นะ
พระพุทธเจ้าเอาทองคำมาวางไว้ให้เราหยิบเองนี่ มันเป็นไปได้หรือ

พระพุทธเจ้าบอก ทองคำอยู่ในเหมือง มึงไปขุดเอา มึงต้องไปขุดทองคำ มึงต้องไปหลอม
เอง ถึงเป็นทองคำของมึง ใสนี้ถึงจะไปหยิบเอาๆ เหมือนที่คิดเอา มันเป็นไปได้หรือ กิเลส
อยู่ในใจนะ ธรรมะอยู่ในใจนะ ใจของเรา เราต้องรักษาใจของเรา แล้วจะเป็นประโยชน์กับใจ
ของเรา อย่าให้ใครหลอก เอวัง